

ABONAMENTUL:

Un an — 300 Lei
 6 luni — 150 Lei
 3 luni — 75 Lei
 1 luna — 25 Lei

TELEFON No. 750.

SOLIDARITATEA

ZIAR INDEPENDENT

REDACȚIA ȘI
 ADMINISTRAȚIA
 Str. Românului 1/a

Insertiunile se primesc
 la administrație și la
 Agențiile de publicitate

Cătră cititori.

În ziua Număr al ziarului „Solidaritatea” pleacă azi spre casele românești în județul Arad și județele mărginașe, pentru care a luat ființă.

În aceste zile tulburi, infuriate de vrajbă și de goana după câștiguri ușoare, pornim la drum fără șovăeli... Fără programe sunătoare, fără mari făgădueli, care pot fi ușor urmate de urite desamăgiri.

Din capul locului putem însă spune limpede și răspicat: Ziarul „Solidaritatea” nu va servi de armă nici unui partid politic. Acest lux, aici la Arad, în aceste vremuri, nu ni-l putem îngădui.

„Solidaritatea” va căuta să fie un sol de pace și frăție între fiii acestei nații care are încă atâtea lucruri de făcut... Va căuta să introducă în raporturile sociale mai multă bunățate, mai multă adevărată echitate. Se va năzui să țină în discuție cu ce se întâmplă în țară, dar mai ales în aceste ținuturi, unde se dorea să fie o santinelă trează a Românilor, o desinteresată călăuză spre mai bine.

Simpli ostași ai scrisului românesc, aici la frontiera apusană a Țării, cerem zărilor noastre tot sprijinul, și, prin urmare, posibilitatea de-a munci, de-a lucra. Curțile marțiale ale opiniei publice de aici, vor putea să constate, mai târziu, să judece, dacă ne-am făcut sau nu, cinstit, datoria. **Redacția.**

Odinioară și acum

Cât de ușor uităm! Sunt câțiva ani numai, când s'a realizat idealul nostru de veacuri și pașii pe care am uitat cu toții suferințele din trecut. Ca un vis uitat am uitat amintirea vremurilor de duritate, de câte ori câte un gest nesăbuit al guvernanților noștri de veacuri caută să ne conturbe liniștea sufletească.

Și nu este bine așa. Căci trecutul, cu întregul său bagaj de lacrimi și dureri, ne-ar putea reaminti mai mult decât ranele care sângerău atunci. Ar putea să ne reamănească și de tăria sufletească cu care înfruntăm durerea pricinuită de prezentul nostru, de credința noastră mutată că ceasul nostru va veni să sosească odată. Și această credință avea darul de a ne oferi sufletească și a face ca fiecare inimă de român să bată același ritm cald al iubirii de neam. O unitate simțită și gânduri ne stăpâneau pe atunci suflete, făcând să dispără ura dintre frați — acest răzvit al neamului nostru — și să privim cu toții încredere, spre mică împărăție românească, unde avea să ne vină mântuirea.

Și mântuirea a venit. Azi suntem stăpâni pe noi înșine, dar — durere — stoicismul, care ne-a ajutat trecerea peste marea roșie a calvarului, isprăvit deodată cu ajungerea noastră la țară. Se pare, că toate patimile, mici și mari, sub mîntuirea strejuitoare a gândului covârșitor, erau odinioară ținute în frâu, au ieșit deodată cu toată energia acumulată de ani, ca să conturbe mîntuirea zilelor de astăzi. Cum am putea tălmăci astfel lipsa neigătoare care o duce astăzi frate împotriva fratelui, neîmpăcată ce se desprinde pas de pas, din vanele zărelor de partid și convorbirile partitice deopotrivă, într'un timp când omul, de bineînțeles de dorul răsunării ne părădese la fiece răspântie, și un răș demonic răspunde suferințelor veninoase aruncate din cele două tabere

le putea cicatriza, țara noastră are nevoie de desăvârșită liniște internă, unul dintre criteriile de competență, care asigură succesul muncii constructive, depusă în vederea consolidării ei.

Ziarul care pleacă astăzi la drum, a luat ființă tocmai cu gândul de a risipi vâlul de neîncredere reciprocă dintre frați și a contribui la crearea unei atmosfere mai prielnice de împreună lucrare armonică. Ridicată deasupra intereselor de partide politice, va servi unui singur scop, acela de a fi un slujitor credincios cauzei românești, aci în extremul vest al țării, și un propovăduitor neprăgetat al muncii desinteresate, spre binele patriei.

ASCANIU CRIȘAN.

Declarațiile dlui Nincici.

BELGRAD. — Nincici, ministrul de externe Jugoslav a declarat relativ la tratativele urmate cu ministrul de externe al Greciei, că aceste tratative au întărit și mai mult relațiile de pretenție dintre cele două țări. Se tratează o convenție economică și financiară între Jugoslavia și Grecia și se va ratifica convenția privitoare la portul Salonic din care o parte va fi cedată Jugoslaviei. S'a ajuns la un acord și în ce privește protecția minorităților.

În ce privește delimitarea frontierei cu Ungaria, Conferința Marilor Puteri a admis pretenziunea Jugoslaviei la 27 comune din vecinătatea orașului Sabotica-Nouă, (Rador).

Foamea amenință Basarabia.

BUCUREȘTI. — După știrile sosite din Moldova și Basarabia, situația economică acolo prezintă mari întinzi. Plouă, din 911 până acum, n-au pătărit în cele două țări pagubă cât în prionuit cele din anul 1921. La 22 zile plouă

Sezătorile de la Palatul Cultural.

Pentru strângerea sumelor trebuitoare ridicării unei statuei marelui om de știință și de adevărat suflet de român care a fost A. D. Xenopol, au avut loc la Palatul Cultural anul trecut, o serie întreagă de conferințe și sezători culturale. Suma care s'a strans însă nu este de ajuns și pentru aceasta precum și pentru înfrumusețarea unei mai vii mișcări culturale în Arad, s'a hotărât ca minunatele sezători de la Palatul Cultural, să continue și anul acesta. Prima sezătoare a avut loc Duminică 5 Noembrie și am avut omagiu prilejul să ascultăm o frumoasă conferință ținută de d. prof. Ștefan Ciocan, care a vorbit despre importanța muncii ca factor moral și material în dezvoltarea Patriei și a umanității.

Înainte de conferință, ca un cuvânt de introducere și de deschidere pentru întreg celălalt, am avut un frumos și spirituos prolog scris și citit de d. Ștefan Băleșteș, de la Cluj. După d. Ștefan Băleșteș opera Clujului ne-a cântat cu mare măiestrie la piano de d. Csanyi, seful orchestrei teatrului orășenesc; d. A. T. Samatigă a citit din poezii pline de farmec scrise de d. Xenopol, d. Sever Pășcuț, Pr. Filipe și alții.

Multa înțelegere inspirată din partea lui Reichenow și barelola lui Tschikowski.

A doua sezătoare va avea loc Duminică 19 Noembrie tot la aceeași oră. Și după cât știm atunci dl profesor Ștefanescu de la București care a mai vorbit la Palatul Cultural, va continua interesantele sale prelegeri despre „Arta românească”.

În programul acestei sezători mai figurează și dna Oprea Jeni, corul d. Lipovan și d. avocat Răniceanu care va citi pagini din lucrările sale mai vechi.

Indemnăm publicul arădean să sprijine din tot sufletul aceste manifestări românești care s'au mai mult cu cât e vorba și de ridicarea unei statuei lui A. D. Xenopol care va fi în Arad și o interesantă lui bibliotecă.

50 de ani de existență ai „României Jună”

Anul acesta se împlinesc 50 de ani de la înființarea Soc. academice-sociale-literare din Viena „România Jună”.

Serbările au scopul de a ridica în Cluj un monument poetului Mihai Eminescu, cu un soclu original în care vor fi săvârșite figurele literare societății și scene din trecutul istoric al neamului nostru, scene desprinse din piesele istorice „Vlaicu Vodă”, „Apus de soare”, „Viteazul”, etc.

Sărbătorile vor fi ținute în toate orașele din țară și în toate provinciile din toate

Copacul

Neclintit, puternic și dumnezeesc
In credința aspră și 'n răbdarea mea,
Stăpân despotie pe bucată de pământ ce o um-
[bresc,

Dornic mă înalt
Și cresc, și cresc
Sub sori de foc ca sub furtuna grea...

Și neapătinat și tuc-urn și crunt,
Pe asprul piept de stâncă, unde sunt,
Cu liniștea-mi și vifore și fulgere înfrunt
Și 'n războirca asta zilnică, moență, fără pace,
Ce mă involbură — și-mi place,
Eu cresc tot mai puternic,
Cresc mereu ușu,
Salbatic, tânăr, beat de seva mea...

Calit la soare și mușcat de geruri,
Eu,
Singuratec, dârz, crescut ca din bazalt,
Simt furnicând prin trunchiul-mi seva — și
[tresalt

Și ca dintr'un profund, miraculos izvor,
Indărătnic, nud, birnitor,
M'avânt ca 'n vis, înalt tot mai înalt,
Căci nepătrunsul roș și-adâncul vis al meu
E să mă nalt spre cer, să cresc, să cresc
[mereu!....

A. COTRUS.

Un excroc misterios.

Un interesant caz de excrocherie a fost ieri reclamat parchetului Arad.

Pe la sfârșitul lui Septemvrie e. un individ, ce se prezentase sub numele Nagy Sándor a în-
chiriat o locuință la țaranul Ciani din Siria. El
aduse la Siria și două femei, pe Balázs Róza și
Szilágyi Susana din Iermata neagră, ca servitoare
ale sale.

Nagy Sándor spuse țaranului Ciani asupra
stăbilității sale în Siria că a cumpărat moșia fa-
milită Breda.

La vre-o 10 zile după stabilirea sa în Siria
Nagy Sándor îi ceru țaranului I. Ariza să-l ducă
cu trăsura la Pâncota, unde avea să facă cum-
părături.

În Pâncota, Nagy Sándor intră la o prăvălie,
de unde ieși curând pentru a-i cere lui Ariza să
ducă până la o cărețimă cu o serisoare către
un domn lași și dela care va primi 4000 lei.

La întoarcere Ariza nu mai găsi însă la pră-
vălie pe Nagy Sándor, și nici trăsura sa.

Întrebând de comerciant, acesta îi spuse că
Nagy a plecat cu trăsura spunând că se va în-
toarce curând și până atunci Ariza să-l aștepte
la prăvălie.

Nagy însă plecase cu trăsura cu tot pentru
a nu se mai întoarce.

Ariza reclamă cazul jandarmeriei.

Cele două servitoare ale lui Nagy Sándor
bănuite ca complice ale acestuia au fost arestate
de jandarmerie, dar nefiind nici o dovadă contra
lor, și luând garanția pentru ele comerciantul Si-
lindian Pavel din Zerind, au fost lăuate liber.
Ele s'au înapoiat în comuna lor de origină, Ier-
mata neagră.

Țaranul Ariza, a cerut azi parchetului Arad,
prin avocatul dr. R. Laza a ordona urmărirea
misteriosului Nagy Sándor.

Vorbe înțelepte.

„mănuși, nici celor

CHEMARE

a Asociației de propagandă pentru solidaritatea națională și
socială a Românilor.

Publicăm această chemare pe care o iscă-
lim și noi cu tot sufletul).

Trecem prin vremuri grele.

O simplă privire împrejur aunge ca să ne-o
arată.

La Răsărit, la Apus, la Miazăzi, duhul pier-
zător al anarhiei zburcună sufletele vecinilor.
Pe ferestrele casei noastre se văd cum joacă
luminile roșii ale Saturnaliilor comuniste și
cum pândesc în umbră fantomele tragice ale
Nedreptății seculare, ce nu se poate deprinde
cu gândul că i-a apus pe vecie steaua.

Și în acest timp, când toată iubirea noastră
de neam, toată capacitatea noastră de muncă
și de jertfă abia ar fi de ajuns a face față greu-
tăților, ce se petrec în propria noastră casă,
în mândra casă părintească ce ne adăpostește
în sfârșit, pe tot la oaltă și liberi, există oare,
acea cohesiune de granit, mai tare, ca toate va-
lurile și vânturile, între membrii aceleiași fa-
milii naționale, aceea organică „simbiosă” între
clasele ce alcătuiesc împreună marea ființă mo-
rală care e neamul românesc? Există acum în-
vincibila solidaritate națională și socială, fără
de care nu se poate împlini păstrarea și pro-
terarea unui popor și unui Stat ca al nostru?
Este acel nobil simțământ de respect, de odăne
și nemărginit devotament religios față de sim-
bolul însuși al vieții noastre de Stat, — Co-
roana?

Din nenorocire, e altfel.

Approape nu e colț al României-Mari, unde
să nu mișune speta odioasă a patrioților cu
condiții, unde să nu roiască gârăniile celor
mai desantate și criminale propagande subver-
sive, unde naivitatea și inexperiența poporului
să nu fie exploatate, odată cu munca și punga
lui, unde gloriile unui popor să nu fie conștiinț
să nu răsune zgomotos ori să nu sop-
tească perfid, zgândărind răni, asmutind am-
bitii, aprinzând patimi, unde demonul urii și
zizaniei să nu samene din belsug neclina lui în
braza pregătă cu atâta sudoare și stropită cu
aghiassme sfântă a sângelui, crescând să sfășie
unitatea sufletului românesc, otrăvind relațiile
dintre copii aceleiași patrii, aruncându-i ca
dusmani fără crutare pe unii asupra altora în
chiar ceasul primejdiilor, în care unirea, con-
corda lor e mai imperios necesară. Și, jalnica
încununare a unei situații, pe care istoria o va
osândi cu asprime, cu care o osândește astăzi,
indignată, constanța Românilor întregi. La
Alba-Iulia, în clipa însăși a încoronării Suvera-
nilor, spectacolul respingător al prefacerii unui
act național și și istoric de o unică măreție
într-o meschină controversă politică și confe-
sională.

Antagonisme sociale, rivalități politice, di-
honii confessionale, pe lângă toată pulberea ne-
sfârșită a dușmăniilor personale, cu irespira-
bila atmosferă de „regionalism fără orizont, de
suspiciune și neîncredere reciprocă între „Ar-
deleni” și „Regăteni”, iată unde suntem.

Și Tara — Tara cum rămâne? Și noi, cu
osemenia rânduială, unde mergem?

Aceste grave și penibile întrebări ni le
pus, o samă de Români din Cluj, Români
Ardeal, car știm, că „dineoace” nu sunt
mai virtuți și ingeri, Români, din vechin
gat, cari știm, că „dinecolo” nu sunt nima
cate și duhuri necurate, și ne-am zis în cu-
tul nostru înfrat, că avem o datorie mare
îndeplinit: să pornim o mișcare de lumină
a conștiinței publice românești din Ardeal, a
pra elementelor ce — mai presus de toate dă
gentele politice, confessionale și sociale, —
leagă indisolubil la oaltă, ca moștenitori ai
celuiș trecut și chezași ai acestui viitor na-
nal, cum și asupra foloaselor însăși ce pot
zulta, pentru civilizația și buna stare mater-
a poporului nostru, din înlăturarea cauzelor
ne „desbina, spre bucuria și profitul vrășmaș
noștri firești. Iar pentruca aceasta putentie
noastră să nu rămână plutind în lumea abstră
a idealului, am hotărât, în același timp const-
irea în Cluj a unei „Asociații de propagan-
dă pentru solidaritatea națională și socială a
mânilor”, care se va ramifica apoi în fili-
și organizații similare, în toate orașele și în
rile României.

Cu mijloace de propagandă putem spui
după acum că ne gândim în rândul întâi la
bucarea unui ziar, care prin însuși tonul lui
fie un exemplu de obiectivitate și evință,
mijlocul atmosferei de invective și trivialita-
presel de partid, o foaie de cultură națio-
de orientare morală și educație politică prin
celeță, iar spre a da mișcării noastre ma-
mum de prestigiu și garanție morală ar
cis a ne adresa dlui profesor N. Iorga,
covârșitoare personalitate culturală, a
incomparabil ascendent moral și patriotic
para, sunt mai presus de orice contestație
rugăminte de a accepta președinția ei de
noare.

În numele acestor „Asociațiuni”, deci a
săm o călduroasă chemare tuturor Români
din Transilvania, cari înțeleg necesitatea
politice de aubire omenească și creștinească
tre frații de același neam unei politici a con-
inței naționale și a echilibrului social, și
sunt dispuși să inchine o parte din munca
acestor scopuri mântuitoare, rugându-i să
aveată de urgență adeziunea d-lor la Secre-
riatul „Asociației” din Cluj, Piața Cuza V-
nr. 7. În numele Asociației de propagandă
tru solidaritatea națională și socială a Ro-
milor”.

Cluj, 22 Octomvrie 1922.

I. Paul, prof. univ., Sextil Pușcariu, p-
universitar, V. Bogrea prof. univ., Fl. Ștefă-
scu-Groangă prof. univ., Nic. Drăganu, (pr-
univ., Dan Rădulescu prof. univ., G. Voia
prof. univ., G. Valsau prof. univ., P. Cri-
profesor universitar, N. Bogdan directorul
ceiul „Regina Maria”; V. Lazăr prof., D.
Murășan avocat, Pavel Roșcu, directorul
lei normale de învățători.

(Urmează multe alte iscălituri.)

Serisori către țărani.

Moș Gavrilă,

Nu ți-am mai scris de mult, dar după cum
am înștiințat în cea din urmă a mea scri-
soare, am umblat prin țara și mai ales prin
vechea Tară-Românească, ca să văd ce se pe-
trece pe-acolo. Am fost și prin părțile pe unde
a trecut Neamțul Iacom. Am văzut multe lu-
cări și m'am gândit să-ți scriu și D-tale ce-am
văzut. Au trecut frații no-
ștri, până bunul
tem una pen-
mai suferit
t... Istoria,
românească.

e tesută din dureri pe care nici o limbă
nească nu le poate povesti.

Serisorile ce ți-le voi trimite să le
la cât mai mulți oameni din satul nostru
să vadă, dacă mi știu, câte jertfe s'a
ceace se cheamă astăzi România-Mare.

Ceace se făcut prin trudă și prin jert-
trebuie să fie pazit și crescut tot prin trudă
jertfe. Vremea trece și nu așteaptă după ni-
Și vorba strămoșească spune: „Cum it-
terni așa dormi”.

Serisorile ce ți-le voi trimite vor spune de
pre lucruri folositoare pe cari trebuie să le-
fiecare țaran român și să le urmeze.

Mă închin de sănătate la lelea Safta a Po-
și la toți cunoscuții.

Rosia, 15-XI, 1922.

Al D-tale nepot:
Vasile Cleombă

TELEGRAME.**Demisia cancelarului Wirth.**

BERLIN. — Cancelarul Wirth și-a înaintat ieri demisia președintelui Ebert. Demisia a fost primită. Cancelarul Wirth a declarat ziaristilor că ultima acțiune a guvernului a fost nota către Comisia Reparațiilor „Vorwertz” scriind despre demisia cancelarului spune că acest guvern s'a dovedit incapabil.

Presa burgheză speră că demisia guvernului va duce la limpezirea situației.

Un vapor bolșevic la Constanța.

CONSTANȚA. — ieri după amiază a intrat în port un vapor bolșevic refugiat din fața furtunii care bântuia pe Marea-Neagră. Vaporul va părăsi portul îndată ce vremea îi va îngădui.

România față de situația din Orient

BUCUREȘTI. — Ministerul de externe d. Duca desminte zvonurile despre masacrele din Constantinopol. În ultimele zile guvernul român n'a primit știri relativ la situația din Orient. Guvernul până acuma n'a luat nici o hotărâre privitoare la cooperarea cu Aliații, în caz de complicații.

Cetii și răspândii
„SOLIDARITATEA“

ZIAR INDEPENDENT.

S'a deschis**Tutungeria „OCTOGOLIV“**

proprietar ȘANDOR VALERIU, invalid de război.

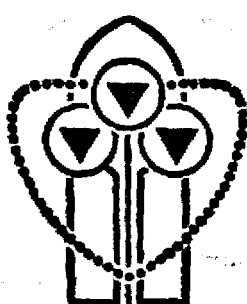
Bulevardul Regina Maria, în fața
Cafenelei Orășenească.

Ziare românești, timbre postale și fiscale
timbre uzate și neuzate pentru filатели în
asortiment bogat și variat.

CEL MAI MODERN INSTITUT TIPOGRAFIC DIN ARAD

TIPOGRAFIA CONCORDIA

SOCIETATE PE ACȚII. ARAD, STR. ROMÂNULUI 1a

Fiind aprovizionat cu cele mai moderne mașini din străinătate și patrie
ca: mașini de cules, mașini de tipar, mașini de tăiat și mașini de văr-
sat clișee precum și cu cele mai moderne litere, primește spre execu-
tare tot felul de opuri, reviste, foi, placate, registre, tipărituri pentru
autorități, bănci și societăți, precum și invitații pentru logodnă, cununie
Vorbe întru petreceri. Anunțuri funebre se execută cu cea mai mare urgență.

Prețuri moderate.